

Een overstromingsverzekering in Nederland?

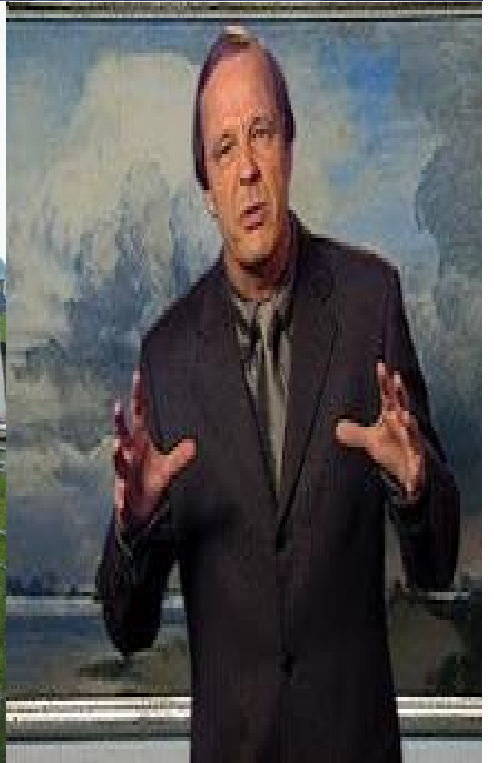
Saskia van Dijke
dijke@vantraa.nl

Een overstroming ontstaat als een onbeheersbare hoeveelheid water het land instroomt. Overstroming is een echt gevaar voor Nederland, want:

- Grote delen van ons land liggen onder de zeespiegel.
- Nederland heeft een aantal grote rivieren.
- Het klimaat verandert: de zeespiegel stijgt en het regent vaker en harder."

Bron: risicokaart.nl

Verhaal van watersnoodschade

- Aansprakelijkheidsrecht biedt geen soelaas
- Geen mogelijk tot verzekering
- Afhankelijk van de nationale solidariteit

Bindend Besluit Overstroming

Strekking:

brandverzekeraars verlenen geen dekking voor het overstromingsrisico

Definitie 'overstroming':

'het bezwijken of overlopen van dijken, kaden, sluizen of andere waterkeringen'

Ontstaan Besluit

- Weinig gegevens
- Vrees voor opeenhoping schade
- Ontbreken van draagvlak

Verzekeringseconomie

Uitgangspunt: mensen met een afkeer voor risico zullen geïnteresseerd zijn in het afsluiten van een verzekering als dit hun verwacht nut verhoogt.

Twee bedreigingen voor het verzekeringscontract:

- Moreel risico
- Antiselectie

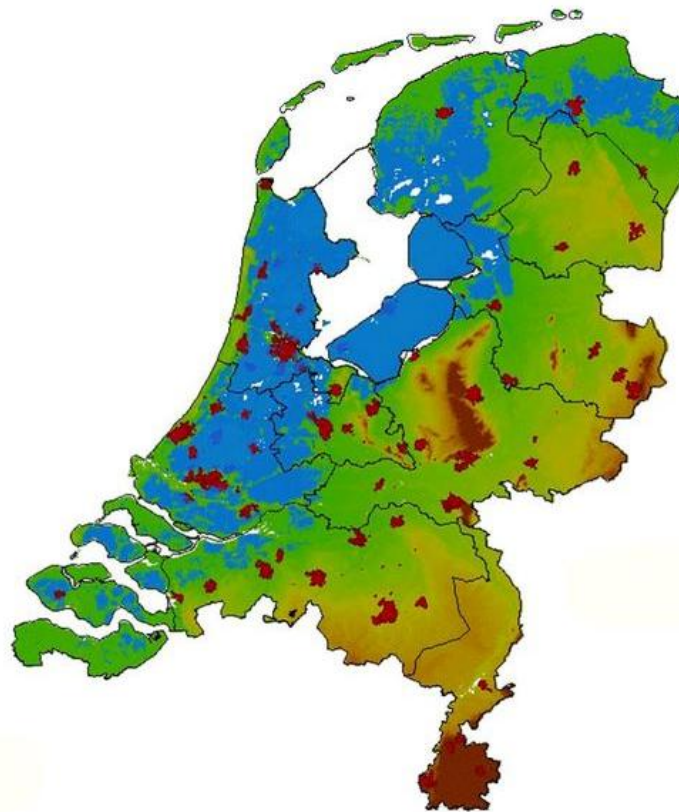
Moreel risico (moral hazard)

Verzekerden worden onvoorzichtig als zij eenmaal verzekerd zijn

Antiselectie

Vooraf degenen die het hoogste risico op schade lopen, zullen een verzekering willen afsluiten.

Empirisch onderzoek

Onderverzekering!

De vraag naar verzekering komt niet tot stand.

Hoe komt dit?

- Informatiegebrek
- Ervaringen
- De overheid als back-up
- Liever onzekere dan zekere schade

Is het risico nu echt onverzekerbbaar?

- Actief inlichten burgers omtrent de risico's van watersnood en de voordelen van verzekering;
- Antiselectie weren door
 - Differentiatie
 - Poolconstructie
 - Herverzekeren op de internationale markt
- Preventieve maatregelen

Overstromingsverzekering in de politiek

Den Haag

- Bindend Besluit à kartelafsprak?
- Aangedrongen op publiek-private verzekeringsoplossing

Brussel

- Europese mededingingswetgeving

Waarom wilde het Verbond een publiek-private dekking?

- De overheid kan geld inleggen;
- De overheid kan de verzekering verplichten;
- Overstromingsverzekering valt in de portefeuille van de overheid;
- Dekking is ook in belang van overheid (Wereldbank-studie);
- Bij een overstroming ontstaat ook schade voor de overheid.

Poging I tot een publiek-private verzekering

Overleg februari 1994.

Voorstel verzekeraars:

Tijdelijke poolconstructie waarbij de verzekeraars
f 50 miljoen inleggen en de overheid
f 200 miljoen inlegt, daarna structurele
naar Frans voorbeeld.

In het overleg is geen overeenstemming tussen overheid en verzekeraars bereikt. Beide partijen betreuren dit.

De Minister van Financiën en ik hebben geconstateerd dat verdergaand overleg niet opportuun is, omdat geen uitzicht bestaat op overeenstemming tussen overheid en verzekeraars.

Dit betekent dat de rijksoverheid bij een onverhoopte toekomstige aardbeving of overstroming dezelfde benadering zal volgen als bij de recente natuuralamiteiten in Limburg. Afhankelijk van de concrete situatie zal de regering bezien welke financiële steun zij wenselijk en mogelijk acht. Daarbij zal voorop (blijven) staan dat de overheid het als haar taak ziet om in geval van rampen haar verantwoordelijkheid te nemen ten aanzien van financiële compensatie van gedupeerde burgers.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
E. van Thijn

Poging II tot een publiek-private verzekering

- Leidende gedachte: combinatie van wet en verzekering (eigen verantwoordelijkheid)
- Instelling van een fonds
- Verplichte heffing op iedere opstalverzekering via de wet
- Eigen risico van 5 % met een minimum van f 3.000,00.
- Naar Frans idee.

Raad van State uit forse kritiek

- Financiering uit algemeen
- Er ontbreekt een financiële bijdrage van de overheid
- Publiek-private constructie is onwenselijk

Wet tegemoetkoming schade bij rampen en ongevallen (Wts)

- Inspiratie uit België
- In werking getreden in 1998
- Van toepassing bij schade als gevolg van aardbevingen en zoetwateroverstromingen
- Vangnetkarakter
- Gedeeltelijke vergoeding

Commissie Borghouts

Conclusies:

- Eigen verantwoordelijkheid burgers
- De gevolgen van rampschade komen niet zonder meer voor rekening van de overheid
- Maar: een verzekering moet wel verkrijgbaar en betaalbaar zijn

Advies:

de regering moet nader onderzoek doen naar verzekeringsoplossingen

Extern Bureau

“Een ontwikkelingsrichting naar meer private verzekeraarbaarheid blijkt dikwijls af te hangen van algemene condities, zoals de op de Nederlandse markt voor rampschade aangeboden (her)verzekeringscapaciteit, de mate van succesvolle terugdringing van antiselectie en moreel risico, en de beschikbaarheid van cijfermateriaal om risico's te kunnen prijzen.”

Speciale Taskforce

- Terrorismepool (NHT-pool)
- Overheid speelt een rol bij grootschalige incidenten
- Frans model à verplichte heffing

- 2000 → politiek debat n.a.v. rampen
- 2003 → instelling Commissie Borghouts
- 2005 → conclusie Commissie Borghouts
- 2006 → quickscan extern bureau
- 2007 → instelling task force
- 2010 → Minister ziet af van de plannen

“Het kabinet acht het, ondanks de constructieve bijdrage van de sector aan het verkennen van de mogelijkheden, niet opportuun om een dergelijke verzekering op te zetten. Naast de inherente beperkingen van de constructie zouden extra lastenverzwaringen in een tijd van economisch zwaar weer kritisch moeten worden gezien. (...)

DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES,

Mevrouw dr. G. ter Horst”

Poging IV: een private constructie

- Collectief branche-initiatief naar Frans model

Achtergrond

- Maatschappelijk ondernemen
- Uitgedaagd door WRR-rapport
- Reputatie verbeteren

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Medio 2013: negatieve zienswijze ACM

- Initiatief in strijd met mededingingsrecht
- Maatschappelijke behoefte niet onderbouwd

“Door de ACM-zienswijze blijft Nederland voorlopig verstoken van een betaalbare overstromingsverzekering met een goede dekking. Bij een volgende overstroming – die vroeg of laat komt – staan gedupeerden opnieuw in de kou. Zij moeten dan maar afwachten of ze dan nog een beroep kunnen doen op de Wts. En vragen zich dan terecht af waarom er niets is geregeld.”

Evaluatie

- Geen eenvoudige taak
- Bindend Besluit opgeheven
- Vanaf begin jaren '90 drie pogingen tot een publiek-private verzekering ondernomen
- Vorig jaar is ook het private initiatief gesneuveld door een negatieve ACM-zienswijze
- Politiek nu aan zet

